Provincie Zeeland

Provincie Zeeland

1581-03

Omgevingsplan Zeeland

Strategische Milieubeoordeling
Notitie Reikwijdte

P1581-03

Omgevingsplan Zeeland

Strategische Milieubeoordeling

Notitie Reikwijdte

Inhoud

	Pag.
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en aanpak Omgevingsplan	3
1.2 Achterliggend beleid	4
1.3 Omgevingsplan en andere plannen	4
2. Strategische Milieubeoordeling	6
2.1 Achtergrond, doel en begrenzing SMB	6
2.2 Procedure	6
2.3 Aandachtspunten Milieubeoordeling	7
2.4 Grensoverschrijdende raadpleging	7
2.5 Ter inzage legging	7
2.6 Beoordeling	7
3. SMB en het Omgevingsplan	8
3.1 Algemene selectiecriteria	8
3.2 Selectie besluiten/activiteiten	9
3.2.1 Inkadering SMB-plichtige activiteiten	9
3.2.2 Andere onderwerpen	11
4. Detailniveau en reikwijdte milieubeoordeling	12
4.1 Richtinggevende kwaliteiten	12
4.2 Toetsingskader	12
4.3 Mate van detaillering	12
BIJLAGEN	13

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en aanpak Omgevingsplan

Eén van de speerpuntprojecten van de Statenagenda 2003 – 2007 is het opstellen van een Omgevingsplan, als opvolger van het streekplan Zeeland, het milieubeleidsplan 'Groen Licht', en het waterhuishoudingsplan 'Samen Slim met Water'.
Met het maken van één integraal plan voor de fysieke leefomgeving wordt beoogd de inzichtelijkheid en effectiviteit van beleid en uitvoering te vergroten. Een belangrijk element daarbij is de samenwerking met medeoverheden en maatschappelijke organisaties; de partners bij het beheer van de ruimte.
De provincie wil van het Omgevingsplan Zeeland een breed gedragen plan maken wat op interactieve wijze met deze partners wordt opgesteld.

Oktober 2003 is door Provinciale Staten de startnotitie voor dit Omgevingsplan vastgesteld. Hierin was de volgende fasering opgenomen:

Fase		*Product*	*Tijd*	*Karakteristiek*
0	Proces	Startnotitie	Okt. 2003	Geeft uitgangspunten, planning en aanpak
1	A Verkenning	Discussienota	Apr. 2004	Bakent het speelveld af, verkent wenselijkheid beleidsvernieuwing en beleidsvarianten. Maakt nog geen keuzes (faciliteert de kaderstellende rol PS). Beperkt zich tot belangrijkste onderwerpen.
	B Kaderstelling	Hoofdlijnen voor het nieuwe omgevingsplan; beslispunten	Okt. 2004	PS maakt op basis van de gevoerde discussies in regionale bijeenkomsten de kaderstellende keuzes t.b.v. het omgevingsbeleid.
2	Synthese	Voorontwerp/ Ontwerp Omgevingsplan	Mei 2005/ Oktober 2005	Werkt de kaders uit in omgevingsbeleid voor komende 6 jaar, inclusief instrumentarium en ontwikkelagenda / uitvoeringsprogramma
3	Inspraak	Antwoordnota	Dec. 2005	Volgt de voorgeschreven wettelijke procedures
4	vaststelling	Definitief Omgevingsplan	Mei 2006	Vaststelling definitieve plan door PS, met verwerking reacties inspraak.
5	Bezwaar & Beroep			Pm

Bij de behandeling van de startnota besloten de Staten tot een interactieve aanpak binnen het planproces. Een werkgroep van statenleden stelde een programma van activiteiten op, gericht op een eigen interactietraject in de vorm van een expertmeeting, drie regionale bijeenkomsten voor raadsleden en maatschappelijke organisaties en een discussieplatform op internet.
Het basisdocument tijdens dit traject was de *discussienota "Koersen voor onze omgeving"*.
Deze discussienota geeft per onderwerp achtergronden, analyses en beleidsruimte voor de provincie en geeft per onderwerp mogelijke beleidsvarianten.

De verkenningsfase van het plantraject werd afgesloten met de vaststelling door Provinciale Staten van de nota "*Hoofdlijnen voor het nieuwe Zeeuwse omgevingsplan*". In een aantal gevallen volgt de nota één op één de beleidsvarianten uit de discussienota. In andere gevallen geeft de nota, op basis van voortschrijdend inzicht en als resultaat van de discussie, een nadere aanscherping of nuancering. In de hoofdlijnennota verwijst voor de achtergronden naar de betreffende paragrafen uit de discussienota.

Het project bevindt zich nu in fase 2; de uitwerking van de kaderstelling tot een voorontwerp omgevingsplan.

Uit de koersen die uitgezet zijn in de discussienota en de hoofdlijnennota volgt dat het omgevingsplan kaderstellend zal zijn voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten. Een aantal van deze m.e.r.-onderzoeken loopt reeds.
Deze notitie geeft aan voor welke ontwikkelingen binnen het op te stellen Omgevingsplan een Strategische Milieubeoordeling nodig is. Ook geeft de notitie inzicht in de reikwijdte en het detailniveau van deze Strategische Milieubeoordeling (SMB) aan.

1.2 Achterliggend beleid

Het uitgangspunt voor het omgevingsbeleid is de tweesporenbenadering.
Zeeland is een provincie met een eigen karakter en specifieke kwaliteiten, waarvoor tevens geldt dat die in de omringende verstedelijkte gebieden niet meer, of in mindere mate, voorhanden zijn. Ze bieden Zeeland kansen creatief met de toekomst om te gaan.
Omgevingsbeleid zal invulling moeten geven en moeten keuzes maken die recht doen aan behoud en versterking van de ruimtelijke en ecologische kwaliteiten en tevens aan de versterking van de (economische) vitaliteit.
Om dit te realiseren staan bij de uitwerking van het omgevingsplan de volgende punten centraal:

- **Vormgeven aan duurzame ontwikkeling:**
  Bij duurzame ontwikkeling worden drie dimensies onderscheiden: mens, welvaart en omgeving. Deze dimensies kunnen worden doorvertaald naar drie kapitalen: het sociaal-culturele kapitaal, het economische kapitaal en het ecologische kapitaal. Het ecologisch kapitaal bevat de milieukwaliteiten en de ecologische kwaliteiten. Daarnaast tevens water en bodem als ordenend uitgangspunt voor ruimtelijke ontwikkeling. Bij een duurzame ontwikkeling zullen alle drie de kapitaalsvormen in de provincie groeien, waarbij de groei van het ene kapitaal niet ten koste gaat van de groei van een ander kapitaal.
- **Ruimte voor regionale verschillen:**
  Zeeland is een provincie met grote regionale verschillen. Het formuleren van uitsluitend generiek beleid draagt niet bij aan het behoud van deze diversiteit. Om heldere en breed gedragen keuzes te kunnen maken, moet het omgevingsplan, meer nog dan in het verleden het geval was, ruimte bieden voor regionale verschillen en regionale identiteit.
- **Provinciale rol:**
  De rol van de provincie in het omgevingsbeleid verandert. De mogelijke herziening van de wet RO, het streven van het rijk om zich alleen op zaken van nationaal belang te concentreren en de overige zaken aan de regio te laten en de trend waarbij realisatie van doelen en een ontwikkelingsgerichte benadering centraal komen te staan, legt een belangrijke verantwoordelijkheid bij de provincie als regionaal middenbestuur. In het omgevingsplan wordt hier, in overleg met de regionale partners, uitwerking aan gegeven. In beleid, maar zeker ook door aandacht te besteden aan de ontwikkeling van bijbehorende vernieuwende instrumenten en middelen.

Het uitgangspunt van duurzame ontwikkeling en de tweesporenbenadering gelden voor het totale provinciale beleid. Een goede vertaling van duurzame ontwikkeling brengt evenwicht en samenhang tussen de afzonderlijk te maken keuzes op de verschillende onderdelen van het omgevingsbeleid en ook tussen het omgevingsbeleid en de andere strategische beleidsvelden.

1.3 Omgevingsplan en andere plannen

Het Omgevingsplan en de andere provinciale plannen moeten een herkenbaar beleid en een duidelijke en samenhangende visie uitdragen. De verschillende strategische beleidsdocumenten van de provincie hebben elk hun eigen beleidsdomein. Voor het omgevingsplan is dat de fysieke leefomgeving: ruimte, milieu en water.
In de fase van beleidsontwikkeling en beleidsuitwerking is samenhang en afstemming tussen die beleidsdocumenten belangrijk.

Gelijktijdig met de kaderstelling van het omgevingsplan bespraken Provinciale Staten de kaders van het *Provinciaal Sociaal-Economisch Beleidsplan*. Beide plannen faciliteren de gewenste duurzame economische ontwikkeling in de provincie.
Ook binnen het sociaal-culturele domein wordt het beleid herijkt: de *kadernota Zorgvisie Zeeland* is al vastgesteld. Eind 2004 werden de *Sociale Agenda* en de *Cultuurnota* voor de periode 2005-2008 vastgesteld. Relaties liggen er op het gebied van cultuurhistorie, sociale cohesie en regionale identiteit; op het

gebied van wonen, zorg, welzijn en maatschappelijke toegankelijkheid, en op het terrein van sociale kwaliteit, voorzieningen en leefbaarheid. Deze onderwerpen zullen in samenhang worden uitgewerkt. Tevens ligt er een relatie met het 'verbindende' verkeer- en vervoerbeleid.
Het *Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan (PVVP)* werd in 2003 vastgesteld. Aan de ene kant volgt het verkeer- en vervoerbeleid de functies vanuit het omgevingsbeleid en werkt die uit voor de gewenste bereikbaarheid en veiligheid. Aan de andere kant is infrastructuur en ontsluiting sturend voor ruimtelijke en economische ontwikkelingsmogelijkheden. Het hoofdwegennetwerk is uitgangspunt voor het omgevingsbeleid. In ieder geval de onderwerpen havens, landschapsnetwerk (toeristische infrastructuur), locatiebeleid en gebiedenbeleid zullen in samenhang beleidsmatig worden uitgewerkt.

Drie kapitalen
Redenerend vanuit de economie is een zo dynamisch mogelijke inzet voor alle relevante economische sectoren van belang. Nu niet investeren in dynamiek en innovatie zet de regio, zeker op de lange termijn, op economische achterstand. Slechts investeren in en ruimte bieden aan een enkele sector maakt de regionale economie kwetsbaarder.

Om deze economische dynamiek te genereren is ook op het sociaal-culturele domein een vergelijkbare inzet noodzakelijk (woonomgeving, zorg, onderwijs). Een op termijn teruglopende bevolkingsomvang past dan niet. Zeker niet omdat deze gepaard gaat met ontwikkelingen als vergrijzing en ontgroening. Deze terugloop zal bovendien het draagvlak voor voorzieningen in de regio verminderen, voorzieningen die door het proces van schaalvergroting toch al onder druk staan.

De gewenste dynamiek op zowel economisch als sociaal-cultureel terrein mag niet ten koste gaan van de Zeeuwse omgevingskwaliteiten. Dat is uitgangspunt van duurzame ontwikkeling. Wordt dit aspect verwaarloosd dan zou dit bovendien leiden tot 'het kind met het badwater weggooien'; de Zeeuwse kwaliteiten zijn immers tevens drager van het aantrekkelijk woon- en vestigingsklimaat en het toerisme. Bij een keuze voor een dynamische inzet voor regionale economie en het sociaal-culturele domein hoort dus een qua dynamiek vergelijkbare inzet voor de omgevingskwaliteiten.

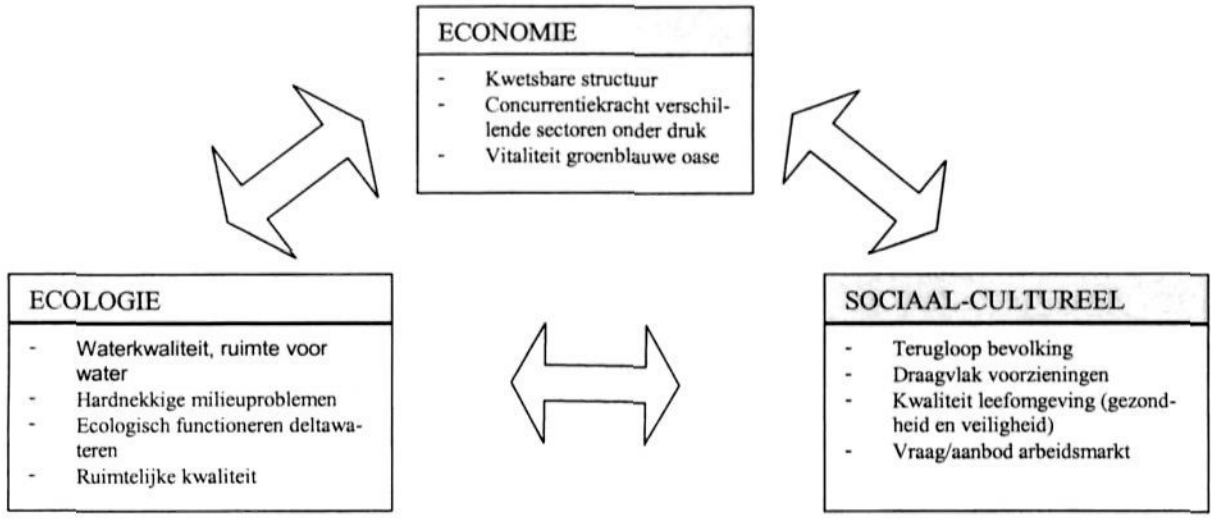

Een samenhangende beleidsinzet is dan, bovenstaande redenering volgend:
- Kiezen voor een insteek voor het economisch beleid gericht op dynamiek;
- Vasthouden aan het uitgangspunt van een gematigde bevolkingsgroei;
- Een stevige inzet voor het versterken van de Zeeuwse "unique sellingpoints", de Zeeuwse omgevingskwaliteiten.

2. Strategische Milieubeoordeling

2.1 Achtergrond, doel en begrenzing SMB

Op 21 juli 2004 trad de Europese richtlijn 2001/42/EG in werking, gericht op 'de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's in de Lidstaten van de EU'.
In Nederland wordt deze richtlijn vooralsnog aangeduid als de richtlijn voor de 'Strategische Milieubeoordeling'. De implementatie van de richtlijn in de Wet milieubeheer is in voorbereiding. De Europese richtlijn heeft rechtstreekse werking. Dit betekent dat overheden zich moeten houden aan de inhoud van de richtlijn, zolang er geen Nederlandse regeling van kracht is.

De richtlijn is bedoeld om milieueffecten van plannen en programma's, tijdens de voorbereiding ervan in beeld te brengen door middel van een milieurapport. In de planperiode worden vaak al besluiten genomen die duidelijke milieu-effecten op termijn kunnen hebben. De Europese Commissie stelde dat hierdoor de m.e.r.-beoordeling van activiteiten in de fase van de planuitvoering te laat kan komen. Door tijdig de milieugevolgen inzichtelijk te maken kunnen plannen nog worden bijgesteld. Tevens geldt dat milieuonderzoek in de planfase plannenmakers dwingt tot het expliciteren van gemaakte keuzen.

Het begrip 'milieu-effecten' wordt breed geïnterpreteerd. Het gaat daarbij ondermeer om effecten voor de biodiversiteit, bevolking, gezondheid van de mens, fauna, flora, bodem, water, lucht, klimaatfactoren, materiële goederen, cultureel erfgoed, met inbegrip van architectonisch en archeologisch erfgoed, landschap en de wisselwerking tussen bovengenoemde elementen.

Nu de wetgeving nog niet is aangepast aan de richtlijn valt het komende Omgevingsplan, als wettelijk voorgeschreven plan (vervanger van streekplan, muilieubeleidsplan en waterhuishoudingsplan), onder de rechtstreekse werking van de richtlijn.
Onafhankelijk van de vraag naar de formele plicht tot SMB is er ook inhoudelijk veel te zeggen voor een SMB in kader van een Omgevingsplan-nu. Het plan vormt immers kaders voor komende MER-plichtige activiteiten. Doel van de SMB is om op het abstractieniveau van het Omgevingsplan in beeld te brengen wat de milieugevolgen zijn van strategische beleidskeuzes van bepaalde omvang.

2.2 Procedure

Procedurestappen binnen het SMB-traject

1. begrenzing SMB-plicht
2. Raadpleging derden omtrent reikwijdte en detailniveau SMB
3. Raadpleging Commissie m.e.r. omtrent reikwijdte en detailniveau SMB
4. Vaststelling door GS van Notitie Reikwijdte
5. Strategische Milieubeoordeling
6. Advies Commissie m.e.r.
7. Vaststelling milieurapport door GS
8. Ter inzage legging milieurapport tezamen met ontwerp-Omgevingsplan

Bevoegd gezag
Provinciale Staten van Zeeland vormen het bevoegd gezag. Gedeputeerde Staten zijn de uitvoerende instantie.

Bekendmaking
Gedeputeerde Staten publiceren het besluit onder verwijzing naar de eerdere discussies die vanwege Provinciale Staten gehouden zijn en waarvan de weerslag te vinden is in de Hoofdlijnennota van PS.

Raadpleging
Om tot vaststelling van de reikwijdte en het detailniveau van de SMB te komen, zijn instanties die onafhankelijk van het provinciaal bestuur opereren, maar tegelijkertijd voldoende zicht hebben op Zeeland als geheel en op ontwikkelingen op deelgebieden om advies gevraagd. Deze instanties zijn de individuele deelnemers binnen de onafhankelijke adviescommissie PCO. De Provinciale Commissie Omgevingsbe-

leid was al eerder betrokken bij de tot stand komen van de startnota, de discussienota "Koersen voor onze omgeving" en de "Hoofdlijnennota" van Provinciale Staten.
Ook de Commissie voor de milieueffectrapportage (Cie m.e.r.)is verzocht advies uit te brengen over de reikwijdte en het detailniveau van het Milieurapport.
De Commissie bracht dd. advies uit: PM
Mede op grond van de ontvangen adviezen is deze Notitie Reikwijdte opgesteld.

2.3 Aandachtspunten Milieubeoordeling (SMB)

De uitvoering van de SMB loopt parallel met de ontwikkeling van het concept-Voorontwerp Omgevingsplan. De Memorie van Toelichting bij de komende wijziging van de Wet milieubeheer leidt uit bijlage I van de Richtlijn de volgende aandachtspunten af ten aanzien van de inhoud van het Milieurapport.

Het SMB-rapport (milieurapport) moet de volgende informatie bevatten:

a. een schets van de inhoud en de belangrijkste doelstellingen van het plan of programma en het verband met andere, relevante plannen en programma's;
b. relevante aspecten van de bestaande situatie van het milieu en de mogelijke ontwikkeling daarvan als het plan of programma niet wordt uitgevoerd;
c. *milieukenmerken van gebieden waarvoor de gevolgen aanzienlijk kunnen zijn;*
d. bestaande milieuproblemen die relevant zijn voor het plan of programma, met inbegrip van met name milieuproblemen in gebieden die vanuit milieuoogpunt van bijzonder belang zijn, zoals gebieden die op grond van de Richtlijnen 79/409/EEG (Vogelrichtlijn) en 92/43/EEG (Habitatrichtlijn) zijn aangewezen;
e. op internationaal, communautair of nationaal niveau vastgestelde doelstellingen ter bescherming van het milieu, welke relevant zijn voor het plan of programma, alsook de wijze waarop met deze doelstellingen en andere milieuoverwegingen rekening is gehouden bij de voorbereiding van het plan of programma;
f. mogelijke aanzienlijke milieueffecten, bijvoorbeeld voor de biodiversiteit, bevolking, gezondheid van de mens, fauna, flora, bodem, water, lucht, klimaatfactoren, materiële goederen, cultureel erfgoed, met inbegrip van architectonisch en archeologisch erfgoed, landschap en de wisselwerking tussen bovengenoemde elementen;
g. voorgenomen maatregelen om aanzienlijke negatieve effecten op het milieu van de uitvoering van het plan of programma te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen;
h. een schets van de redenen voor de selectie van de onderzochte alternatieven en een beschrijving van de wijze waarop de beoordeling is uitgevoerd, met inbegrip van de moeilijkheden die bij het verzamelen van de vereiste informatie zijn ondervonden (zoals technische tekortkomingen of ontbrekende kennis);
i. een beschrijving van de voorgenomen monitoringsmaatregelen;
j. een niet-technische samenvatting van de in de bovenstaande punten verstrekte informatie.

Algemeen geldt dat voor de milieubeoordeling uitgegaan kan worden van beschikbare informatie omtrent de te beschermen waarden en gebieden. Hiertoe behoort ook de informatie die al in bestaande MER's is opgenomen, c.q. in lopende m.e.r.'s wordt ingewonnen. In hoofdstuk 3 is een overzicht opgenomen van de lopende, of reeds afgeronde m.e.r.'s

2.4 Grensoverschrijdende raadpleging

Indien de milieugevolgen van de potentiële activiteiten waarvoor een SMB-plicht geldt, grensoverschrijdend zijn, moet het Omgevingsplan en het Milieurapport, zo het buurland dit wenst, ter inzage gelegd worden in het buurland.

2.5 Ter inzage legging

Tegelijk met het ontwerp-Omgevingsplan zal ook het Milieurapport ter visie liggen. In het ontwerp-Omgevingsplan zal de motivering zijn opgenomen van de wijze waarop bij het maken van keuzes rekening gehouden is met de mogelijke gevolgen voor het milieu.

2.6 Beoordeling

Het Milieurapport wordt ter beoordeling voorgelegd aan de Commissie m.e.r. en aan de instanties die geadviseerd hebben over de reikwijdte en het detailniveau.

3. SMB en het Omgevingsplan

Lang niet voor alle onderdelen van het Omgevingsplan is een strategische milieubeoordeling nodig. Enerzijds zijn niet alle besluiten concreet genoeg om kaderstellend te zijn voor toekomstige activiteiten. En waar de kaders wel helder en de besluiten concreet zijn, zijn nog niet alle activiteiten die de besluiten beogen SMB-relevant. Dit hoofdstuk geeft aan welke onderwerpen binnen het komende Omgevingsplan geselecteerd zijn als relevant voor een strategische milieubeoordeling.

3.1 Algemene selectiecriteria

De voorgestelde wijziging van de Wet milieubeheer en de daarbij geldende Memorie van Toelichting geven de kaders voor algemene selectiecriteria waaraan de SMB-plicht wordt gewogen. In navolging van de Richtlijn gaat het om onderwerpen in wettelijk of bestuurlijk voorgeschreven plannen:

a. waarbij kaderstellende uitspraken gedaan worden voor latere m.e.r.-plichtige besluiten omtrent een activiteit die is aangewezen door het Besluit m.e.r. 1994;
b. waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Vogel- en Habitarichtlijn.

Onder a. wordt een koppeling gelegd met de activiteiten waarvoor de drempelwaarden limitatief zijn opgesomd in het Besluit m.e.r. en die derhalve leiden tot een m.e.r.-(beoordelings)plicht.
Kader
Het begrip 'kader' geeft aan dat het plan geen volledig bindende uitspraken hoeft te doen over komende activiteiten. Voldoende is dat het plan 'de toon zet voor' latere activiteiten en plannen waarvoor een eis tot m.e.r. geldt. Uit de Memorie van Toelichting bij het voorstel tot wijziging van de Wet milieubeheer blijkt, dat van 'kaderstelling' sprake is, indien locaties of tracés worden aangegeven en de aanduiding van de beoogde ontwikkeling qua aard en schaal voldoende duidelijk is. Andere praktische beperking van het begrip 'kader' is, dat een in het Omgevingsplan benoemde activiteit qua voorbereiding, doorwerking en/of uitvoering binnen de beoogde planperiode valt.
In geval een eerder plan al voorziet in een bepaalde ontwikkeling en de provincie dit moet opnemen in het Omgevingsplan (hiërarchie van plannen), geldt hiervoor binnen het kader van het Omgevingsplan geen SMB-plicht. Als het Omgevingsplan activiteiten opneemt, waarvoor al een MER gedaan is, kan verwezen worden naar dit rapport, tenzij door de in het Omgevingsplan getrokken kaders de veronderstellingen in die MER ter discussie komen te staan.

Vogel- en Habitatrichtlijn
Onder b. wordt de koppeling met de m.e.r.-plicht losgelaten. De richtlijn heeft betrekking op elke denkbare activiteit (in- en extern) die gevolgen kan hebben voor een Vogel- en Habitatgebied. Niet de activiteit als zodanig is bepalend, maar de vraag of die activiteit 'significante gevolgen' kan hebben voor het gebied. Hiertoe moet een 'passende beoordeling' worden gemaakt.
Uit het recente arrest (7 september 2004) van het Europese Hof, inzake Kokkelvisserij op de Waddenzee, zijn definities af te leiden.

Significante gevolgen:

> Als gevolg van een plan of een project worden de natuurlijke kenmerken van een gebied aangetast, dan wel treedt er een verslechtering of verstoring van betekenis op voor de natuurlijke kenmerken.

Passende beoordeling:

> Een passende beoordeling van de gevolgen van een plan is vereist, als dat plan significante gevolgen kan hebben voor een gebied. Niet de zekerheid van significante gevolgen is vereist; voldoende is dat het plan waarschijnlijk dergelijke gevolgen heeft.
> *Een passende beoordeling houdt in dat, op basis van de beste wetenschappelijke kennis ter zake, alle aspecten* van het plan die op zichzelf of in combinatie met andere plannen de instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken gebied in gevaar kunnen brengen, moeten worden geïnventariseerd.
> Voor een plan of een project kan slechts toestemming worden verleend, indien de bevoegde autoriteiten de zekerheid hebben verkregen, dat het geen schadelijke gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het betreffende gebied.

Als uit de passende beoordeling blijkt dat significante effecten kunnen optreden, gelden de procedures van art. 19g lid 2 en lid 3 van de Natuurbeschermingswet 1998

Procedure lid 2:

Ten aanzien van VHR-gebieden waar geen prioritair type natuurlijke habitat of prioritaire vogelsoort voorkomt kan de activiteit doorgaan mits:

- er geen alternatieven zijn,
- èn er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.

Procedure lid 3:

Ten aanzien van V- en H-gebieden waar wel prioritair type natuurlijke habitat of prioritaire vogelsoort voorkomt kan de activiteit doorgaan mits:

- er argumenten zijn die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid, of voor het milieu wezenlijke gunstige effecten,
- òf: na advies van de Commissie van de Europese Gemeenschappen om andere dwingende redenen van groot openbaar belang.

3.2 Selectie SMB-plichtige activiteiten/besluiten

Hieronder worden de ontwikkelingen binnen het Omgevingsplan geschetst, die bij nadere uitwerking (kunnen) leiden tot een m.e.r.-plicht of een m.e.r.-beoordelingsplicht. Aangesloten is bij de specificaties in de onderdelen C en D van het Besluit m.e.r. 1994 (en de actualisering daarvan).
Voor deze kaderstellende besluiten in het Omgevingsplan is een Strategische Milieubeoordeling nodig. Niet opgenomen zijn de activiteiten/besluiten, waarvoor al MER's gestart zijn.

Potentieel m.e.r.-plichtige besluiten:

- Aanleg, wijziging of uitbreiding van een bedrijventerrein (volgno. 11.2/11.3 van het Besluit milieu-effectrapportage)
- Oprichten, wijzigen of uitbreiden van inrichtingen voor het opwekken van windenergie (volgno. 22, bijlage D, van het Besluit milieu-effectrapportage). Hierbij gaat het enerzijds om nieuwe concentraties, anderzijds om aanpassing van concentratiegebieden.

SMB als passende beoordeling voor beoogde activiteiten die van invloed zijn op Vogel- en Habitatgebied.

Bijlage 1 bij deze notitie geeft een overzicht van de VHR-gebieden.
Bijlage 2 geeft een schets van de karakteristieke verschillen tussen de Deltawateren en verwijst tevens naar achterliggende rapporten en de besluiten tot aanwijzing van de verschillende Deltawateren tot Vogel- en Habitatrichtlijngebied.
Beoogde activiteiten in, of grenzend aan VHR-gebieden zijn:

- Uitbreiden / nieuw te realiseren watersportactiviteiten (jachthavens, bijzondere activiteiten) binnen, of grenzend aan VHR-gebieden.
- Recreatieconcentraties grenzend aan VHR-gebieden.

3.2.1 Inkadering SMB-plichtige activiteiten

Nieuw bedrijventerrein
Mogelijk zal het Omgevingsplan voorzien in de ontwikkeling van een bedrijventerrein op de Westelijke Kanaaloever (ten westen van Terneuzen). Het gaat dan om een terrein van ruime omvang, gedeeltelijk bestemd voor havengebonden activiteiten en verder bedoeld als droog bedrijventerrein.
De behoefte aan een dergelijk bedrijventerrein binnen de planperiode is momenteel nog niet duidelijk. Deze behoefte zal op korte termijn, mede in overleg met betrokken instanties, worden geanalyseerd. Afhankelijk daarvan zal het bedrijventerrein Westelijke Kanaaloever al dan niet meegenomen worden in de strategische milieubeoordeling.

Locaties windenergie
In 2001 sloten Rijk, provincies en gemeenten een convenant over windenergie, de zogenaamde Bestuursovereenkomst Landelijke Ontwikkeling Windenergie (BLOW). De Provincie Zeeland ging daarbij de inspanningsverplichting aan om tot 2010 200 MW aan windenergie te realiseren.

De streekplanuitwerking Windenergie van 2 maart 1999 en de daarbij behoren MER biedt ruimte voor grootschalige windenergie op concentratiegebieden, wijst de zeehaventerreinen aan als mogelijke bijzondere locaties voor windenergie en stelt tevens kaders voor ontwikkeling van kleinschalige windprojecten.
Ook het Omgevingsplan gaat uit van de gedachte van concentratie van grootschalige windenergie. Het aantal locaties dat geschikt geacht wordt, is beperkter dan in de eerdere streekplanuitwerking Windenergie. Evenals bij de streekplanuitwerking Windenergie 1999 zijn ook nu de zeehaventerreinen Vlissingen-Oost en Kanaalzone Zeeuwsch-Vlaanderen in beeld. De turbines op de bestaande windenergielocatie Kreekrakdam/Schelde-Rijnkanaal zullen op termijn opgeschaald moeten worden. Voor de windenergielocatie Oosterscheldekering loopt al een m.e.r.-(beoordelings)onderzoek, evenals voor een aantal projecten die zijn opgestart onder het regime van het Streekplan Zeeland. Deze projecten vallen buiten de SMB.
Uit de strategische milieubeoordeling moet duidelijk worden wat de milieueffecten van deze wijziging in beleid kunnen zijn. Tevens zal opschaling van de bestaande locatie Kreekrakdam/Schelde-Rijnkanaal beoordeeld moeten worden.

Uitbreiding watersport op Deltawateren
Uitgangspunt van beleid is de watersport in de provincie te versterken. Centrale vraag is òf en tot hoe ver de bestaande watersportactiviteiten binnen de Deltawateren kunnen uitbreiden, zonder dat er sprake is van significante gevolgen voor het VHR-gebied.
Uitgaande van de eisen die voor een VHR-gebied gelden, moet het onderzoek in beeld brengen:
- welke concentratie aan watersport de Deltawateren toestaan, voordat er sprake is van een verstoring waarbij de natuurlijke kenmerken van een gebied aangetast worden, dan wel een verslechtering of verstoring van betekenis optreedt voor de natuurlijke kenmerken;
- in hoeverre en op welke wijze een zonering binnen de Deltawateren noodzakelijk is om de effecten van de ontwikkeling van de watersport in voldoende mate voor de VHR-gebieden te beperken.

Aandachtspunt bij het onderzoek is de karakteristieke verschillen tussen de Deltawateren.

Locaties aanleg/uitbreiding jachthavens binnen of grenzend aan VHR-gebied
De vraag naar geschikte locaties voor aanleg/uitbreiding van jachthavens hangt nauw samen met de ruimte die de Deltawateren (VHR-gebieden) bieden voor uitbreiding van de watersport binnen deze gebieden. In het verlengde van het antwoord op deze capaciteitsvraag, zal bij concrete uitwerking van aanleg/uitbreiding van jachthavens de vraag beantwoord moeten worden of een beoogde locatie past binnen de capaciteitsanalyse. Het omgevingsplan doet geen uitspraken over locaties voor jachthavens. De SMB gaat daarom niet in op de beoordeling van locaties.

Locaties voor recreatieconcentraties grenzend aan VHR-gebied
Het recreatiebeleid is gericht op verbetering en versterking van de kwaliteit binnen de recreatiesector door onder meer extra ruimte toe te staan voor uitbreiding en nieuwe ontwikkelingen en de mogelijkheid te bieden van verstening. Een en ander kan leiden tot seizoenverlenging, wijziging in mobiliteitsbelasting, beïnvloeding van het broedseizoen etc.

De vraagstelling bij de mogelijkheden en beperkingen van nieuwe recreatieconcentraties grenzend aan, of in de nabijheid van VHR-gebieden is vergelijkbaar met de vraag die geldt voor watersportactiviteiten binnen Deltawateren.
Uitgaande van de eisen die voor een VHR-gebied gelden, moet het onderzoek in beeld brengen:
- welke recreatieconcentraties qua aard en omvang in de nabijheid van VHR-gebieden acceptabel zijn, voordat er sprake is van een verstoring waarbij de natuurlijke kenmerken van een gebied aangetast worden, dan wel een verslechtering of verstoring van betekenis optreedt voor de natuurlijke kenmerken;
- *in hoeverre een vorm van zonering rond VHR-gebieden noodzakelijk is om de effecten van de ont*wikkeling van de recreatie in voldoende mate voor de VHR-gebieden te beperken;
- welke kansen er zijn voor een recreatieconcentratie nabij de Speelmansplaten (Oesterdam) zijn.

3.2.2 Overige onderwerpen

Voor een aantal andere onderwerpen doet het Omgevingsplan nog geen kaderstellende uitspraken. Het gaat dan om onderwerpen waarvoor het Omgevingsplan een beleidsrichting uitzet, maar waarvoor thans nog geen keuze gemaakt kan worden voor omvang, locatie of intensiteit van mogelijke in de toekomst te nemen besluiten of op te pakken activiteiten.

Voor een aantal in het Omgevingsplan opgenomen ontwikkelingen zijn al in een eerdere fase kaderstellende uitspraken gedaan. Voor deze projecten loopt thans een MER.
Deze ontwikkelingen doorlopen een eigen traject.
Wel is er sprake van een inhoudelijke afstemming met het Omgevingsplan. In het visiedeel van het Omgevingsplan wordt daaraan aandacht gegeven.

Het gaat om de volgende projecten:

Volgno. Besluit MER	**omschrijving**	**Project**
C 1.5	Wijziging of uitbreiding van een autosnelweg of een weg	- N61 (O-W door Zeeuwsch- Vlaanderen): RWS - N62: ged. Sloeweg, ged. Kanaalkruising, ged. Tractaatweg (start in 2005)
C 2.1	Aanleg, wijziging of uitbreiding landelijke spoorlijn	- Sloelijn - Zeeuwse bocht; lijn 11
C 4	Aanleg, wijziging of uitbreiding van een zeehandelshaven	- Westerschelde Containerterminal
C 10.3	Aanleg van een jachthaven	- Masterplan Perkpolder - Jachthaven Bruinisse
C 11.3	Aanleg van een glastuinbouwgebied	- Glastuinbouwconcentratie Kanaalzone, Zeeuwsch-Vlaanderen
C 12.2	Wijziging of uitbreiding van zee- of deltadijk	- Zwakke Schakels: Walcheren - Zwakke Schakels West-Zeeuwsch-Vlaanderen
22.2	Opr., wijz., uitbr., inri. Windenergie; > 15 MW, of > 10 molens	- locatie Oosterscheldekering - locaties Tholen/St.Philipsland, Wissenkerke, Colijnsplaat, Zierikzee.
C 27.2	Wijziging van het peil in het Veerse Meer	- Rondom het Veerse Meer
D 43	Aanleg, wijziging of uitbreiding van een terrein voor motorsport	- Concentratie geluidsporten Bath

4. Detailniveau en reikwijdte milieubeoordeling

De milieubeoordeling van de in hoofdstuk 3 genoemde besluiten/activiteiten en de daarbij genoemde alternatieven moet aansluiten op het abstractieniveau van het Omgevingsplan. De basisgedachten achter dit plan zijn verwoord in hoofdstuk 1 van deze notitie.

4.1 Richtinggevende kwaliteiten

De formele grenswaarden gelden als maximaal toelaatbare belasting van de leefomgeving als gevolg van te ondernemen activiteiten. Daarnaast gelden streefwaarden die een uitwerking zijn van specifiek Zeeuws kwaliteitsbeleid.
Richtinggevend voor de in Zeeland geldende kwaliteiten zijn de bij de voorbereiding van het Omgevingsplan uit te voeren sectorale kwaliteitsanalyses en de weging daarvan. Dit leidt tot een karakteristiek van de gewenste kwaliteiten per regio. Deze regionale kwaliteiten zijn vervolgens richtinggevend bij de milieubeoordeling van de effecten van de verschillende planonderdelen. De te beschermen waarden zullen ten behoeve van het SMB beschikbaar zijn in de vorm van waarderingskaarten met toelichting.

4.2 Toetsingskader:

Bij beoordeling van planonderdelen is vooral de waardering van de effecten ervan op de beoogde kwaliteit van een regio van belang. Onderstaand schema geeft een beeld van de aandachtspunten waarop de SMB zich richt en de invloedsgebieden die daarbij van belang zijn.

Aandachtspunt	Invloedsgebied van beoogde activiteit
Bodem	Invloed op bodembeschermingsgebieden Invloed op grondwaterbeschermingsgebieden Invloed op geomorfologische waarden Invloed op bodemkwaliteit
Water	Invloed op zoetwaterreserves Invloed op bergingscapaciteit Invloed op kwaliteit/kwantiteit oppervlaktewater Invloed op grondwater Signalen vanuit de watertoets
Natuur	Invloed op VHR-gebieden Invloed op Nb-wetgebieden Invloed op milieubeschermingsgebieden Invloed op EHS Invloed op robuuste verbindingszones EHS Invloed op biodiversiteit
Landschap	Invloed op openheid Invloed op archeologische waarden Invloed op waardevolle cultuurlandschappen Invloed op cultuurhistorische waarden Invloed op Belvederegebieden
Mobiliteit	Invloed op belasting wegennet
Veiligheid	Relatie met externe veiligheid
Omgevingsmilieu	Invloed op lucht, geluid, licht
Buurland België	Grensoverschrijdende invloed

4.3 Mate van detaillering van onderzoek/resultaten

Het detailniveau van de milieubeoordeling wordt afgestemd op de aard van het Omgevingsplan. In dit plan doet de provinciale overheid uitspraken over voorgenomen ontwikkelingen op provinciaal niveau. Het abstractieniveau van het plan is vergelijkbaar met dat van het nu nog vigerende streekplan.

Bijlagen

Bijlage 1: Kaart VHR-gebieden in Zeeland
Bijlage 2: Karakteristiek Deltawateren
Bijlage 3: PS-nota "Hoofdlijnen voor het nieuwe Zeeuwse omgevingsplan"

Provincie Zeeland

Notitie Reikwijdte bijlage 1

Legend

vogelrichtlijn- en habitatgebieden, wetland, nbwet

verbindingen

N

0 2 4 6 8 10

Kilometers

PROVINCIE ZEELAND

Directie Ruimte, Milieu en Water

Afdeling

g:\lop\natuurkwaliteitskaart notitie reikwijdte.mxd

Deltawateren; karakteristiek en ontwikkelingsperspectief

Algemeen

Tot de deltawateren behoren in Zeeland Volkerak-Zoommeer, Grevelingenmeer, Oosterschelde, Binnenschelde (ligt niet in Zeeland), Markiezaatsmeer, Veerse Meer, Westerschelde en Voordelta.
De hoofddoelstelling voor de ontwikkeling van de deltawateren is het op een zorgvuldige wijze duurzaam veiligstellen van de natuurlijke waarden van deze gebieden.
Binnen dit hoofddoel zullen, gedifferentieerd naar locatie, optimale mogelijkheden worden geboden voor andere gebruiksfuncties, zoals industrie, havens, scheepvaart, recreatie en visserij.

De aanwijzing van de Deltawateren tot Vogel- en Habitatrichtlijngebieden is richtinggevend voor de ontwikkelingskansen binnen en grenzend aan deze gebieden.
Informatie over de bescherming van de verschillende Deltawateren, inclusief de aanwijzingsbesluiten, is te vinden op: http://www2.minlnv.nl/thema/groen/natuur/natura2000/gebieden/gebieden.htm
Grevelingen
Krammer-Volkerak
Oosterschelde en Markiezaatsmeer
Veerse Meer
Voordelta
Westerschelde (Schor van Waarde, Verdronken Land van Saeftinge, Verdronken Zwarte Polder)
Zoommeer/Eendracht
Zwin

De Deltawateren zijn, tezamen met een aantal binnendijks gelegen gebieden, aangewezen als integraal milieubeschermingsgebied. De Provinciale Milieuverordening formuleert randvoorwaarden ten aanzien van verstoring binnen de gebieden.

Hieronder wordt een korte karakteristiek van de verschillende Deltawateren gegeven. Meer informatie is te vinden in het rapport Delta 2000, inventarisatie huidige situatie Deltawateren. Deze literatuurstudie, opgesteld als achtergronddocument voor de Integrale Visie Deltawateren, geeft een beeld van de huidige situatie per bekken en geeft samen met de literatuurlijst een samenvatting van de meest relevante rapporten en nota's.
Dit rapport is te vinden op: http://www.delta-wateren.nl/phpimg/rapporten-3-0a-Delta2000.pdf
Meer informatie over de Integrale Visie Deltagebied is te vinden op: http://www.delta-wateren.nl

Voordelta

De Voordelta is het ondiepe zeegedeelte voor de Zeeuwse en Zuid-Hollandse 'eilanden', inclusief de stranden en de intergetijdengebieden.
De Voordelta is een gebied dat altijd aan het veranderen is. Enkele voorbeelden: langs de kust van Goeree sterke kustaangroei, de diepe geulen voor de kust worden langzamerhand minder diep, de Hinderplaat verplaatst zich in zuidoostelijke richting en is deels boven NAP uitgegroeid.
Het is een gezond watersysteem met schoon water dat voldoet aan de gestelde normen.
Het water is voedselrijk en het intergetijdengebied is omvangrijk.
Deze twee basiselementen zorgen ervoor dat de Voordelta is uitgegroeid tot een Wetland van internationale betekenis. Het hele gebied (met uitzondering van de monding van de Westerschelde) is in 2000 aangewezen als Vogelrichtlijngebied en aangemeld als Habitatrichtlijngebied. In discussie is om een deel van de Voordelta aan te wijzen als zeereservaat.
Naast belangrijk natuurgebied heeft de Voordelta nog vele (potentiële) functies: transport, recreatie, veiligheid, visserij, zandwinning en het opwekken van windenergie.
Algemene doelstelling ten aanzien van het gebied is het veiligstellen en vergroten van de bestaande natuurwaarden, waarbij andere ontwikkelingen / functies inpasbaar zijn. In deze zin zijn de ecologische kwaliteiten van het gebied richtinggevend voor de ruimtelijke ontwikkeling. Bij de vraag naar de inpasbaarheid van andere functies dient een zorgvuldige belangenafweging plaats te vinden.
Het beleid voor de Voordelta is neergelegd in het Integraal Beleidsplan Voordelta.

Grevelingen
In 1971 ontstond door sluiting van de Brouwersdam het Grevelingenmeer.
Aanvankelijk was het een zoutwatermeer. Door neerslagoverschot verzoette het langzamerhand. Dit had negatieve effecten voor de mariene flora en fauna. In 1986 werd daarom definitief besloten dat het meer zout zou blijven. Het peil is vastgesteld op NAP-0,20 m.
De Grevelingen is uitgegroeid tot een (inter)nationaal erkend natuurgebied (Wetland).
In 2002 is het aangewezen als Vogel- en Habitatrichtlijngebied. De Grevelingen geldt als speciale beschermingszone vanwege de aanwezigheid van zout water, zandplaten en schrale graslanden. De aan de Grevelingen grenzende (jacht)havens maken geen deel uit van die zone.
Het beheer richt zich op het in stand houden en ontwikkelen van een gezond ecosysteem in combinatie met watersport en oeverrecreatie.
Het water is schoon, vooral dankzij het feit dat het werd afgesloten van de grote rivieren in 1965, en dat was nog vóórdat die rivieren ernstig vervuild raakten. De waterkwaliteit voldoet aan de normen voor zwemwater en schelpdierwater. Niettemin lijkt de kwaliteit van het watersysteem langzaam achteruit te gaan, zoals blijkt uit de laatste Bekkenrapportage. Momenteel wordt onderzocht of de inzet van de (reeds bestaande, maar nog nooit gebruikte) hevel in de Grevelingendam een bijdrage kan leveren aan het verbeteren van de kwaliteit van het systeem.
Er zijn in de Grevelingen vele soorten vogels waarvan de aantallen boven de internationale 1%-norm zitten. Ook vinden we vele plantensoorten die op de Rode lijst staan. Het zoute onderwaterleven is uniek.
Al jaren bestaat recreatie, dankzij een goede zonering naast de hoofdfunctie natuur. Jaarlijks trekt het gebied ruim twee miljoen bezoekers (cijfers uit 1997).
De Grevelingen heeft dus een dubbelfunctie: zowel natuur als recreatie.
Geen van beide functies heeft een primaat. Wel legt de aangebrachte zonering accenten: aan de oost- en westzijde ligt het accent op de recreatieve mogelijkheden, het middengebied heeft het hoofdaccent natuur. In het gebied zijn mogelijkheden voor de aanleg van nieuwe ligplaatsen voor de watersport. In verband met deze potenties voor de watersport is het gebied in het Streekplan Zeeland 1999 aangeduid als recreatieve ontwikkelingszone. Uiteraard dient de recreatieve ontwikkeling te passen binnen de hierboven aangegeven zonering. Bovendien zijn er mogelijkheden om in de natuurzones natuurontwikkeling tot stand te brengen.
Het beleid voor de Grevelingen is neergelegd in het Beleidsplan Grevelingen 1998-2008.

Volkerak-Zoommeer
Het Volkerak-Zoommeer vormt een schakel voor de transportbewegingen tussen de industriegebieden van Rotterdam en Antwerpen. Voor de hoofdvaartroute is de scheepvaart de primaire functie. Hiërarchisch daaraan ondergeschikt is de natuurfunctie, gevolgd door de overige functies zoals recreatie en beroepsvisserij. Het Zoommeer is tevens van belang voor de zoetwatervoorziening van landbouwgebieden in de omgeving.
Het meer is in 1995 aangewezen als Vogelrichtlijngebied en later aangemeld als Habitatrichtlijngebied. Het geldt als een natuurontwikkelingsgebied, waar (water)recreatie inpasbaar is.
De functie natuur is met name toegekend aan de oevergebieden en het ondiepe water.
De recreatie bestaat uit oeverrecreatie. Ook wordt het meer gebruikt als (door)vaarroute voor de recreatievaart.
De laatste jaren leidt de waterkwaliteit van het Volkerak-Zoommeer tot steeds grotere problemen. Dit vraagt om een structurele oplossing, waar op dit moment op gestudeerd wordt. Recent is gestart met de planstudie annex MER Waterkwaliteit Volkerak-Zoommeer. Deze studie is gericht op de middellange termijn (tot 2015). Voor de langere termijn bestaat er breed draagvlak voor het (voor zover mogelijk) herstellen van de estuariene dynamiek in het meer.
Om het ecosysteem een robuuster karakter te geven is een peilbeheer ingesteld met beperkte natuurlijke peilvariaties. Het natuurbeheer in de verschillende deelgebieden zal ook een recreatieve functie kunnen vervullen, waarbij gedacht kan worden aan wandelroutes, observatiehutten etc..
Overwogen wordt het Volkerak-Zoommeer te laten fungeren als bergingsgebied voor rivierwater. In dat geval zal er in het kader van het project Ruimte voor de Rivier een planstudie annex MER gestart worden.

Oosterschelde

Het is een grootschalig intergetijdengebied met een grote mate van natuurlijkheid. Het water is helder en er is een rijk onderwaterleven. Het ook een internationaal belangrijk gebied voor vogels die er kunnen broeden, foerageren, overwinteren en ruien (Wetland). De zeehonden zijn weer terug in de zoute deltawateren, er worden jaarlijks meer exemplaren geteld.

Het beleid voor de Oosterschelde gaat uit van een hoofddoelstelling waarin de natuur het primaat heeft.

In 1987 is de gehele Oosterschelde buitendijks, tezamen met enkele binnendijkse natuurgebieden, aangewezen als Wetland. In 1989 volgde de aanwijzing als speciale beschermingszone op grond van de Europese Vogelrichtlijn, waarbij het gebied voor 19 vogelsoorten aan de 1%-norm voldeed.

In 1996 volgde de aanmelding als beschermingszone op grond van de Habitatrichtlijn, onder meer vanwege het voorkomen van de zeehond en de Noorse woelmuis.

Nationale erkenning kreeg de Oosterschelde in 1990 met de wettelijke bescherming volgens de Natuurbeschermingswet. Het gebruik van schorren, slikken en platen werd gezoneerd, waardoor met succes rustgebieden voor plant en dier ontstonden.

In 2002 kreeg het gebied de bekroning met de status Nationaal Park.

Ondergeschikt aan het primaat van de natuur zijn de visserijfunctie, gevolgd door de overige functies zoals recreatie en scheepvaart.

Vooral de schelpdiervisserij is belangrijk

Bij de recreatie ligt het accent op duiken, sportvisserij, zeilen met grote en kleine boten. Waterskiën, snelle motorboten e.d. worden geweerd.

In het kader van de Natuurbeschermingswet is een toegankelijkheidsregeling ingesteld.

De beroepsscheepvaart maakt gebruik van de Oosterschelde als verbinding tussen de Rijn en de Maas en de industriegebieden met name rond Vlissingen en in Zeeuwsch-Vlaanderen.

De Oosterschelde heeft potenties voor extensieve recreatievormen, vooral in de zin van recreatief medegebruik (natuurgerichte recreatie en maritieme cultuurhistorie). Bezien moet worden of en in welke mate er mogelijkheden zijn om de watersportmogelijkheden uit te breiden.

Beleid en beheer zijn neergelegd in het Beleidsplan Oosterschelde 1995 en het Beheers- en Inrichtingsplan Nationaal Park Oosterschelde.

Sinds de bouw van de Oosterscheldekering lijdt de Oosterschelde aan zandhonger met verlies aan intergetijdengebied tot gevolg. Momenteel wordt onderzoek gedaan aan mogelijke maatregelen.

Sinds de aanleg van de compartimenteringsdammen is de invloed van de rivieren weggevallen, waardoor ook de aanvoer van nutrienten is weggevallen en het productievermogen van de Oosterschelde achteruit is gegaan. Herstel van de estuariene dynamiek kan hier een oplossing bieden.

Veerse Meer

Het Veerse Meer is als eerste grote Deltawater in 1961 afgesloten van de zee door de aanleg van twee dammen. Na de afsluiting zijn grote delen van de droogvallende gronden omgezet in landbouwgrond.

Voor het Veerse Meer zijn drie functies belangrijk.

In het grootste deel van het Veerse Meer is recreatie de hoofdfunctie.

In de hoofdvaarroute heeft de scheepvaart het primaat.

Voor de drooggevallen platen (Middelplaten, zuidpunt Goudplaat, Haringvreter) is de ecologische ontwikkeling richtinggevend.

De beroepsscheepvaart maakt tegenwoordig nog beperkt gebruik van het meer.

Het meer kent een intensief recreatief gebruik. Ten behoeve van de watersport zijn er zeven eilandjes in het meer aangelegd. Op het meer varen vooral zeilschepen en jachten. Het gebied is internationaal bekend bij watersporters, bij kampeerders en dagrecreanten.

Een deel van de natuur aan het Veerse Meer is voor de recreatie aangelegd (bos, zonneweiden).

Naast de recreatiegebieden zijn er ook gebieden met een grote variatie aan natuurlijke plantensoorten.

Het meer is tevens een belangrijk verblijfsgebied voor een aantal vogelsoorten.

In 2004 is een doorlaatmiddel in de Zandkreekdam in gebruik genomen om het ecosysteem van het Veerse Meer te verbeteren. Twee caissons uit de dam zijn vervangen door twee kokers. Iedere koker is 82 meter lang en heeft een doornede van 5,5 bij 3 meter. Totaal kan er gemiddeld zo'n veertig kubieke meter zout water per seconde uit de Oosterschelde naar het Veerse Meer stromen en bij eb stroomt evenveel brak, voedselrijk water uit het Veerse Meer naar de Oosterschelde. Men verwacht dat vooral in het oostelijk deel van de Veerse Meer de waterkwaliteit sterk vooruit zal gaan.

In de visie Rondom het Veerse Meer is het streefbeeld gekozen van een vast peil (verhoging van het huidige winterpeil naar het huidige zomerpeil met een veiligheidsmarge) waarrond de waterstand schommelt onder invloed van het doorlaatmiddel in de Zandkreekdam. Binnenkort wordt gestart met een planstudie annex MER ten behoeve van een peilbesluit.

Het Structuurschema Groene Ruimte duidt het Veerse Meer aan als kern- of natuurontwikkelingsgebied en waterrecreatiegebied.
Over een deel van het Veerse Meer liggen de aankomst- en vertrekroutes van Vliegveld Midden-Zeeland. Het gebied heeft een besloten karakter, glooiende oevers en is derhalve bijzonder geschikt voor de kleine watersport vanaf oever en trailerhelling. Ook voor de grote watersport zijn voldoende mogelijkheden voorhanden. Door de vroege ontwikkeling van de recreatie is het gebied en zijn directe omgeving toe aan een revitalisering. Door gebiedsgerichte aanpak wordt hieraan vormgegeven.

Westerschelde
Voor de Westerschelde is de combinatie van functies uitgangspunt voor beleid, waarbij met name het belang als route voor scheepvaartverkeer een belangrijke plaats inneemt.
Ten aanzien van natuur geldt als doelstelling dat een zodanige situatie gecreëerd wordt dat de natuurfunctie kan worden gehandhaafd en hersteld en dat potentiële natuurwaarden kunnen worden ontwikkeld. Randvoorwaarde daarbij is dat de scheepvaartfunctie van het gebied en de ontwikkelingsmogelijkheden daarvan behouden blijven. Een en ander moet er bovendien toe leiden dat er een goede uitgangssituatie ontstaat voor de ontwikkeling van de visserij en recreatiefuncties, zoals kust- en oeverrecreatie, watersport en sportvisserij.
De Westerschelde is onderdeel van het Schelde-estruarium waar nog hoofdgeulen, bijgeulen, slikken, schorren en platen voorkomen. Dit is, ook internationaal, zeldzaam geworden. Het water is brak vanaf de Belgische grens tot Hansweert en wordt dan zout richting Noordzee. Door de grote bewegingen is het water troebel. De waterkwaliteit was erg slecht, maar verbetert langzaam dankzij ingrijpende maatregelen. Heel grote ingrepen in het watersysteem met grote gevolgen voor de natuur zijn de verdiepingen ten behoeve van de bereikbaarheid van de haven van Antwerpen.
De natuurwaarde van het gebied is groot. Delen van het gebied vallen sinds 2000 onder de bescherming van de Vogelrichtlijn. De gehele Westerschelde is aangemeld als Habitatrichtlijngebied.
De Westerschelde is één van de drukst bevaren vaarwegen ter wereld. Naast de scheepvaart en de daarmee samenhangende zeehavenactiviteiten en industrie is er intensieve recreatie in het mondingsgebied. Het beleid voor de Westerschelde is neergelegd in het Beleidsplan Westerschelde.
In samenspraak met België is een lange termijnvisie voor het Westerscheldebekken opgesteld.